

MID – 12-06-2020

Belangrijkste trend(s) (ongerubriceerd)

- GGD Fryslân waarschuwt voor nep-sms'jes met de oproep tot contactonderzoek.
- In de mededeling van de Europese Commissie rondom desinformatie en COVID-19 worden Rusland en China specifiek benoemd als actoren die het democratische debat proberen te ondermijnen, sociale polarisatie proberen verergeren en hun eigen imago in de COVID-19 context proberen te verbeteren.
- EDEO: Pro-Kremlin media toont hernieuwde interesse in COVID-19 gerelateerde desinformatie. Hierbij wordt gebruik gemaakt van herhaling van oudere narratieven.

Narratieven / actualiteiten*Nederland*

- De nationale bond tegen overheidszaken is een organisatie die zich inzet voor een aansprakelijkheidsactie vanwege corona. Op hun website geven ze aan dat deelnemers aan de Corona-actie 'nee' zeggen tegen de coronamaatregelen en een zelfuitvoerend contract met de verantwoordelijke bestuurders aangaan. Zodoende kunnen die deelnemers indien nodig de burgerrechter inschakelen. Een burgerrechter toetst in het civiel recht en maakt andere afwegingen dan de bestuursrechter. De Bond behoudt zich het recht voor om de verantwoordelijken ook voor de strafrechter te dagen.¹
- GGD Fryslân waarschuwt Friezen voor nep-sms'jes die rondgaan over het coronavirus. In deze sms'jes worden mensen zogenaamd door de GGD opgeroepen om zich te melden voor contactonderzoek. Ook in andere delen van het land zijn dergelijke sms'jes opgedoken.² Dit speelde eerder ook al in België waarbij soortgelijke sms'jes werden verstuurd. Daar waarschuwde de Federal Politie over het circuleren van deze sms'jes.³

Europa / Internationaal

- De Europese Commissie is op 10 juni met een mededeling gekomen over de respons op desinformatie rondom het coronavirus. In het stuk is aandacht voor de rol van buitenlandse actoren die via informatie operaties het democratische debat proberen te ondermijnen, sociale polarisatie proberen verergeren en hun eigen imago in de COVID-19 context proberen te verbeteren. Hierbij worden specifiek Rusland en China benoemd. Verder gaat het ook in op de rol die techbedrijven spelen gedurende deze crisis. De Commissie gaat deze bedrijven vragen om maandelijkse rapportages beschikbaar te maken over COVID-19 gerelateerde mis- en desinformatie.⁴ Diverse Nederlandse media rapporteren ook over deze mededelingen.⁵
- EDEO: pro-Kremlin media laten hernieuwde interesse zien in COVID-19 gerelateerde desinformatie. Het gaat voornamelijk om een herhaling van eerder gesignaleerde narratieven. Voorbeelden hiervan zijn: het coronavirus heeft de EU verwoest en de NAVO is nutteloos gebleken, Bill Gates heeft het virus ontwikkeld en wil via vaccinaties de wereldbevolking beheersen en het Westen heeft zieken en ouderen opgeofferd tijdens de pandemie.

Ondernomen acties

- Twitter gaat agressiever factchecken waar het gaat om de vermeende link tussen 5G en COVID-19. Bij dergelijke tweets wordt een factchecklabel toegevoegd waarbij gebruikers door worden verwezen naar een pagina met feiten over COVID-19.⁶

¹ <https://www.bondoverheidszaken.nl/Vraag-en-antwoord-Corona-actie.html>

² <https://www.lc.nl/friesland/GGD-waarschuwt-voor-nep-smsjes-over-contactonderzoek-25745471.html>

³ Zie MID van 15-5 of <https://twitter.com/federalepolitie/status/1259402065757036544?s=12>

⁴ https://ec.europa.eu/commission/presscorner/detail/en/ip_20_1006

⁵ <https://www.nrc.nl/nieuws/2020/06/10/eu-harder-tegen-nepnieuws-covid-19-a4002421>

<https://www.nu.nl/tech/6057009/brussel-noemt-rusland-en-china-verspreiders-van-nepnieuws-over-coronavirus.html>

<https://www.rtlnieuws.nl/tech/artikel/5148621/corona-nepnieuws-google-facebook-twitter-aanpak-complot-5g>

⁶ <https://www.theverge.com/2020/6/9/21284940/twitter-5g-coronavirus-covid-19-fact-check-disinformation-conspiracy-theories-label>